

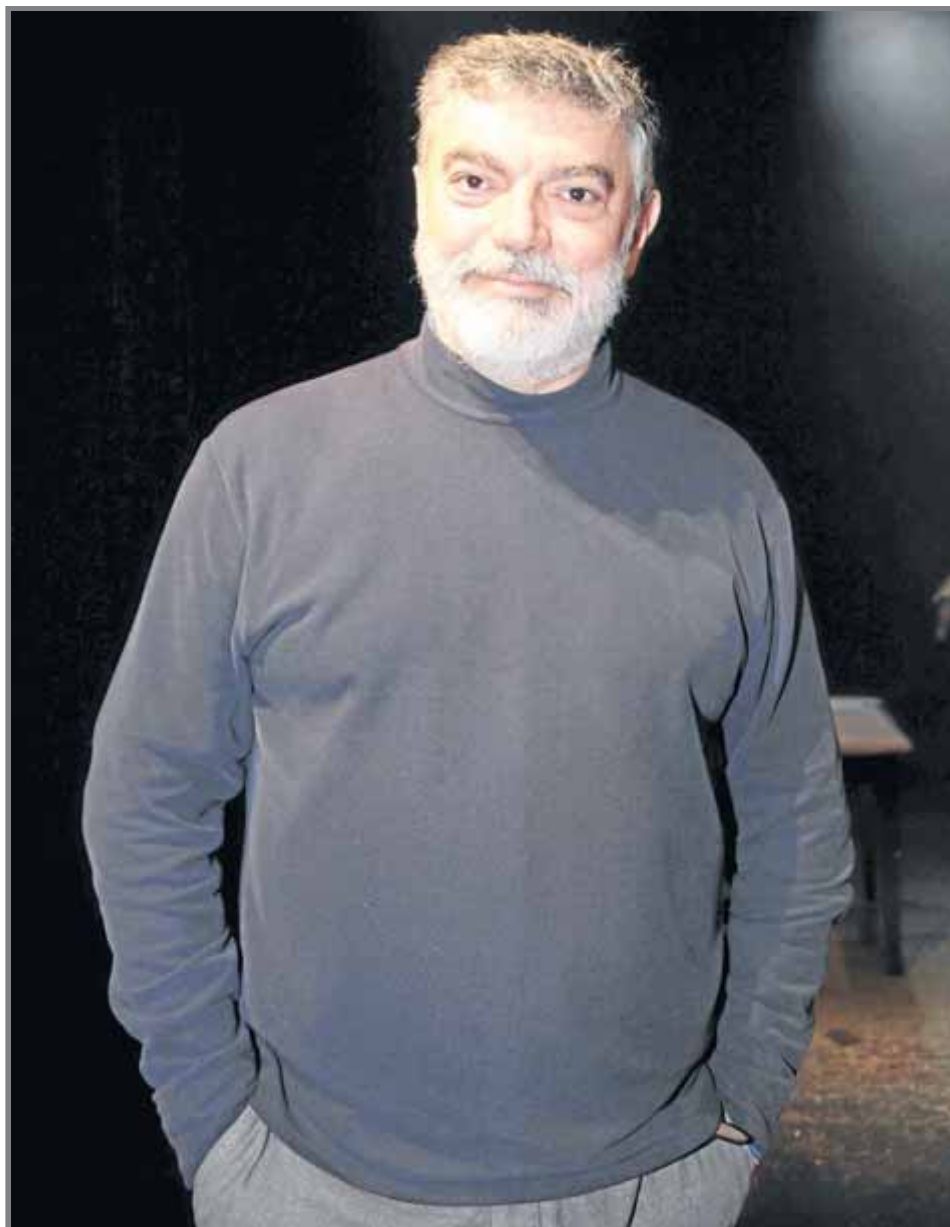
Barcelona com a escenari

La formació musical li ha servit a Xavier Albertí per orquestrar una polièdrica arquitectura mental. Músic, actor, dramaturg, director d'escena i cap creatiu del Teatre Nacional de Catalunya –que pilota amb unes ambicioses línies mestres–, també té una alta capacitat per interpretar les realitats que l'envolten. Per això, quan el CCCB li va proposar dictar la conferència anual del centre sobre l'impacte del turisme a Barcelona, ell s'hi va mostrar encantat. Albertí ha analitzat les similituds entre el teatre i la vida urbana, i quin paper té el turisme en l'entramat col·lectiu de la capital catalana, a la xerrada *El turisme a Barcelona: la ciutat com a escenari*. Confessa, d'entrada, que li agrada el teatre “perquè és l'únic lloc del món on tot el que succeeix és mentida”, i el compara amb el turisme, “que crea convencions sobre allò que el visitant busca en un destí, especialment ara, quan hi ha una metanecessitat de fer turisme”.

És cert que el teatre és convenció i en posa un exemple: “El *vibrato* dels actors de la Comédie Française arriba al públic francès i l'emociona, però en canvi jo puc pensar que té a la veu aquell senyor, perquè no en comparteixo la tradició. Amb la mirada passa el mateix, per tant no podem parlar de turisme, sinó de turismes”. Albertí toca os en plantejar quina identitat projecta la ciutat. Si el teatre es fa normalment en edificis concrets, “un dels problemes del model turístic de Barcelona és la voluntat de centrifugar-lo, de treure'l del centre”. Com es poden escampar els turistes pels barris si quan un visitant arriba a una ciutat vol veure'n uns llocs i no uns altres?

Les dificultats del debat també abracen la realitat cultural: “És molt difícil que Barcelona arregli el problema de la projecció internacional si des de la cultura no sabem quina ciutat tenim. Hi ha una gran novel·la sobre Barcelona?”, es pregunta sense trobar-ne la resposta. Per què no som capaços de projectar-nos més enllà d'una marca? “Doncs perquè no en sabem res del teatre popular del Paral·lel o del drama social del districte V. El dèficit de coneixement ve de lluny.” Per a Albertí, encara es llegeix el patrimoni des de mirades tancades i, en canvi, el debat sobre el turisme cal entendre'l com a debat identitari. La ciutat és un gran escenari col·lectiu, un espai comú de representació de la vida quotidiana. “El teatre reproduceix emocions humanes i l'espectador veu l'efecte de l'emoció sobre allò compartit, però l'emoció la posa l'espectador. Per tant, en comparar-ho amb el turisme, hem de demanar-nos: què exhibim als visitants?”

Però el turista busca cultura a Barcelona?

Xavier Albertí, actor, músic, dramaturg, director d'escena i actual director del Teatre Nacional de Catalunya
JOAN SABATER

No, respon convençut Albertí, que dirigia l'Institut Ramon Llull quan la literatura catalana va ser convidada per la Fira de Frankfurt. De tot l'enrenou d'aquell moment, avui en fa un balanç resumit en una idea: “La presència del català al món no està normalitzada.”

Ens coneixen?

Ara bé, com s'inscriu la mirada del turista en l'escenari de la ciutat? Els de fora ens coneixen? Albertí respon novament que no. “En tota la seva història, el Teatre Nacional de Catalunya només ha sortit dues vegades a l'estranger per exhibir-hi produccions pròpies: una, amb *Els gegants de la muntanya*, dirigida per Georges Lavaudant, quan aquest dirigia l'Odéon de París, i per tant, s'hi va autoconvidar; i l'altra, amb *La casa de Bernarda Alba*, dirigida per Lluís Pasqual, a qui van convidar a Itàlia.” Aquest argument, però, és rebatible per-

què l'altre gran teatre públic de Barcelona, el Lliure, ha viatjat molt més a l'estranger. Per no parlar de la projecció internacional d'alguns artistes plàstics i cineastes catalans.

Albertí reclama que “la reivindicació del patrimoni ha de ser positiva”. I potser el problema rau que “ens hem disfressat de nord quan som el sud, o som el sud del nord i ens hem creat una identitat de laboratori a partir de dos grans eixos: les sardanes i els castells”. En aquest punt, el director del CCCB, Vicenç Villatoro, hi apunta que “en realitat, el que triomfa, el que ens agrada, són els castells, la pudor de peus, perquè som més sud del que ens pensem”. De qualsevol manera, “la cultura catalana contemporània té al·lèrgia a tot allò que no hagi estat certificat”, es plany Albertí. I la posició exterior tampoc hi ajuda. “A Europa li fa mandra prendre decisions” i evita els problemes polítics. Està prou clar. *

É

“És molt difícil que Barcelona arregli el problema de la projecció internacional si des de la cultura no sabem quina ciutat tenim”

Opinió